

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

De disciplina in vestibus seruanda. Ca. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

esse momenti, magnam tamen adfert vitæ
 mortaliū pernīcē neglecta. Nā quemadmo-
 dū putamē pomum, & cortex conseruat in
 suo virore arborem, ita disciplina morum
 externa, virtutes alit & cōseruat internas.

De disciplina in vestibus seruanda. Ca. 6.

QVando iam intelligimus, quātum ex
 disciplina agmen proficiscatur bono-
 rum, hic consequēter tractandū quo
 modo iuxta diuersas sui partes sit
 hac ipsa virtus exercenda. Quod quidem

faciemus quam poterimus paucissimis, tū
 quod alij nonnulli hac de re copiosissime
 disseruerint, tū q̄ ex seipso facile intelligat
 quisquis aliquo præditus est ingenio, quid
 in mēbrorū vsu & gestu decēs sit & itē quid

*Vide Specu-
 lum disci.
 par. 1. cap. 3
 & seq. item.
 Hugo de sa.
 vic. de inst.
 non.*

indecens. Primo itaq; loco videndū qualē
 disciplinā, seruari deceat in vsu vestiū, in
 quo hodie peccatur non vno modo: sed po-
 tissimū per prætij studiū, quod seruū Chri-
 sti magnopere dedecet, maximē quū beatus
 Petrus ne mulieribus quidem id præmittat,
 docēs illas nō auro sed diuinis se virtutibus
 debere ornare: quibus tamen plusculū ali-
 quid indulgetur ornatus quā viris, vt ita
 maritis suis placeant, quæ alioqui fortasse
 propter naturaleis suas misérias plus æquo
 euilescerent, nisi mundus quidā ipsarum &

*1. Pet. 3. 2.
 Idē apertius
 Pau. 1. Ti. 2.
 d*

Q in forma,

DE PROBITATE

forma, naturæ defectum pensaret. Seruum ergo Christi maximè autè monachum decet ambitionem omnem præciosarum vestium defugere, & indumenta quærere vilia, quo vel sic Christo pauperi possit esse conformis: qui ex paupercula genitus parente, & in vili positus ignobilis ciuitatis nãpe Bethleem, stabulo vilibus est inuolutus panniculis: qui quum diues esset Deus & Dominus, propter nos egenus factus est: qui principes humani generis autores Adamũ & Heuã vestiuit non auro, non serico, non pãno precioso: deniq; non lana nec lino, sed tunicis pelliceis: hoc ipso insinuans ac docens, quod homo in vestitu quærere debeat non concupiscentiam oculorum, non fastum aut gloriam mundanam, sed verecundarũ partium velationem, et imbecilli corpusculi aduersus frigus & alias elementorum iniurias tutelam & defensionem. Secundo peccant pleriq; in vsu vestium & alijs diuersis modis vt per molliciem, per luxum, per splendorem, per exquisitum colorem, per nouitatis studium, per delectum elegãtis alicuius formæ, quæ interdum tam est extranea vt tegendis membris parum seruiat, imo nõnunquã etiã incommodet atq; officiat, tantum abest vt tegat tueatur aut foueat, quũ tamẽ
in

2. Cor. 8. b.

Gen. 3. d.

in hoc ipsum velles ipsa patetur. Heu quā
 tum hic flagitiorum agmen cernere licet: po-
 tissimū inter mundanos istos tam viros quā
 scēminas, mundo huic verius quam Christo
 militantes: qui haud secus sese amiciunt &
 excolunt omni ornatus genere, quam si prin-
 cipes essent aut magnates, heroes aut heroi-
 nā: quum interdum vix tātum suppetat pe-
 cuniolā, quantum sufficit comparando te-
 nuī corporis victui. His planē metuendum
 ne sint tandem vna cum diuite illo commes-
 satore remunerandi, qui purpura scribitur
 & bysso fuisse vestitus. Vnde beatus Hiero-
 nymus parentes instruens quomodo liberos
 suos rectē educare & erudire debeant, vt ha-
 bitu testentur quod corde profitētur et ore,
 ita ait. Ipse habitus doceat eam, (de Paula
 loquitur Lætæ filia) cui promissa sit. Caue
 ne aures eius perfores: ne cerussa & purpu-
 risso consecrata Christo ora depingas: nec
 collum auro & Margaritis præmas: nec ca-
 put gemmis oneres, nec capillum irrufes, &
 ei aliquid de gehennæ ignibus auspiceris.
 Habeat alias Margaritas, quibus postea ven-
 ditis emptura est præciosissimum Marga-
 ritum. Et beatus Iacobus. Quicumque in-
 quit voluerit amicus esse huius seculi: 1ac. 4. 8.
 inimicus Dei constituitur. Item beatus

Q iij Iohan-

DE PROBITATE

1. Iohan. 2. c. Iohannes. Si quis diligit mundū, nō est charitas Patris in eo. Quare non immerito sibi metuere debet ne expers sit diuini amoris quisquis adeo placere studet huic mundo per splendorē preciosarum vestium. Atqui prorsus indecens & nefas est viro religioso vt ambitionem sequatur in vestibus, quippe qui vna cum Iohanne baptista solitudinē est ingressus, atq; ob id defugere debet non modo pretiosum valorem, & oblectātem formæ seu coloris speciem, verū etiā molliciem omnem & immodicam commoditatem: sed contra rudibus & asperis carnem suam macerare, Christi humilitatem sectari, & mundanum debet fauorem aspernari. Qui impense studiosus est ornādi corporis, is fere incurius est ornandæ intus animæ: & quo foris videtur comptior, hoc intus fit deformior: deniq; quo plus studet placere hominibus, hoc Deo & angelis eius redditur ingrator. Proinde quisquis vna cū virginibus prudentibus feliciter ingredi cupit portam salutis perpetuæ, sedulo ornare se studeat, non cū fatuis illis virginibus foris, sed cum prudentibus intus: nec aliud requirat in vestitu, quam vnde frigus arceri, & verecunda queant velari. Quamquā in ipsis vestibus etiam moderatio quædam seruanda

uanda est: ne videlicet pretium color & forma, nec supra modum sint pretiosa, nec rursus infra modum vilia & peregrina: ne si in alteram videaris partē plus æ quo singularis, vel digito monstreris, vel omnium in te oculos ob insolitam illam precij coloris aut formæ nouitatem vilitatemue conuertas.

Ad religiosum .i.

Veruntamen tu qui monachum & cōtemptorem profiteris huius mundi, qui per externam vilitatem testari & exercere debes humilitatem & cæteras virtutes externas, caue te pudeat apud hominē quēquā secularem vel tui vestitus ordinis, vel vilissimæ etiam per te præstandæ operæ: quin potius hinc tibi gratulare, q̄ à Deo in hoc delectus sis, vt cōtēptibilis sis in domo Domini iuxta illud dauidicum, Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quā habitare in tabernaculis peccatorum. Caue in super sollicitus sis parandis vestibus quæ nō iniuria superflua possunt censerī, sed iis contentus esse disce, quæ pro ratione instituti, temporis, loci, & imbecillitatis tuę iudicantur necessariae. Quinimo elige potius paucis egere, quam multa possidere. Ama & sectare paupertatē, & cotidianā quandā
 ipsius

Psal. 83,

DE PROBIDADE

ipſius famam habere ſtude, per hoc enim
Chriſto (qui animi affectus intuetur) fiet cō-
formis, et dignus habebis qui diuitias con-
ſequaris ſpiritualeis. Sola te neceſſitas com-
pellat vti reb⁹ hiſce extrarijs, corde interim
non niſi cœleſtiū rerum deſiderijs occupa-
to, quo fiet vt in habitatoreſ habere me-
reatur Patrem cœleſtem. II.

COr itaque tuum ne occupato parādis
accipiendis aut poſſidendis rebus qui-
buſdam præcioſulis, vt ramulis, linteo-
lis, cultellis, imagunculis, bacculis præcato-
rijs, & id genus alijs, quibus facile non tam
carere poſſis, quā etiam citra nefas pro ne-
ceſſitate aliqua ſeu vtilitate cum ſobria mo-
deratione vti. Verum iſtiusmodi rerum co-
piam & veluti theſaurum quendam habere
aut poſſidere, & ægrè ab illis diuelli magnū
præſtat obſtaculum profectui ſpiritualei, at-
que adeo nō minor hic auaritia cōmitti po-
teſt quā à ſecularibus, in parandis ac poſſidē-
dis magnis mūdi opibus ſeu pecunijs. Caue
tibi aliquando dicatur, quod in Euangelio
ſcriptū legimus. Si in iniquo māmona fide-
les nō fuiſtis, quod rerum eſt quis credet vo-
bis? Et ſi in alieno fideles nō fuiſtis, quod ve-
ſtrum eſt quis dabit vobis? Alienum nobis
eſt quicquid extrarium eſt, quæ vero nobis
propria

Luc. 16. c.

propria sunt, spiritualia sunt. III:

Dum tuo cum animo reputas, quid vestitus iste tuus tibi declarat, ingemisce protinus et erubescere te non esse talem intus, qualem te vestis mentitur foris, atque adeo etiam deplora non te iam prorsus esse mortificatum, quum vestitus ipse præter cæteras omnes occupationes tam efficaciter ois te mortificatiõis, (vt sanctus tradit Basilius) admoneat. *Basil.* Habitus enim religiosus, imperfectioribus quasi pædagogus quidã est, quo cõseruẽtur & arceantur à prauis & indecoris actionibus. Longè autẽ foediùs est, si qui habitu tanquã religiosum & abstemiũ sese ostentat, nequitie aliquid committat, quã si vulgaris quispiam tantũdẽ designet. Proinde si candidũ gestas amictum, tecũ reputa an similiter & cor tuum nitidũ sit & candidũ, an vestis illa innocentie Christi candidata sanguine, & in baptisimo recepta, nullis sit contaminata sordibus vitiorũ: & metue ne fortè similis sis sepulchris magnum dealbatis, quæ a foris parent hominibus speciosa, intus vero sunt plena ossibus mortuorum, & omni spurcitia. Si atro vteris colore, mœroris & luctus indicatiuo, vide an intus mœrens & corde compunctus cotidie plangas primum tua ipsius *Mat. 23: e.*
com-

DE PROBITATE

commiffa, hinc mundi huius calamitofa mi-
ferias & pericula, deinde peccatorum caeci-
tatem & ingrati tudinem. Si veftis eft cine-
rei coloris, qui facre paupertatis & demiffi
præfert iudiciũ animi, vide num germane
fis pauper fpiritu, & humilis corde nil hu-
ius mundi expetens, quam quod mera requi-
rit neceffitas, omnemq; auerfans mundi hu-
ius honorem & gloriam. Si quid aliud in te
deprehendas protinus ingemifce, atq; ita
tecum meditare. O Domine, quando tandẽ
te ipfa futurus fum, quem efle me meus hic
foris mentitur habitus.

Ad ſecularem .i.

Quod ſi vero ſecularis ſis lege viuẽs
communi, nihilominus etiam tibi
ratio quædam indumenti ſeruanda eſt, ac
primum diſpiciendum num magnificẽtius
aut ſplendidius veſtiaris, quam ſtatum tuũ
deceat, vt hoc pacto opulentiõr aut nobili-
õr habearis, quam re vera ſis. Deinde ratio-
nem in eas, quã tibi de ipſo tui amictus or-
natu placeas, etiam ſi amictus ipſe nihil ha-
beat quod te dedeceat: & ſi quid hic peccas
ſe te deprehendas, abijce protinus eiũsmo-
di ornatum, qui offenſaculi tibi gignit ma-
teriam, & diuiſorem quendam agit inter
Deum & animam tuam. Si apud te ſeruans

tur

turres quædam exquisitæ curiositatis aut
 precij, quales esse cõsueuerunt cingula glo-
 buli prelatorij, & alia pleraq;, quæ non ne-
 cessitati, sed soli seruiunt pompæ & luxui,
 si aliquis in te est diuini amoris & contem-
 nendæ vanitatis igniculus, perrumpe ocu-
 lus impium istum animi tui affectum: & di-
 uenditis inq; egenorum subsidium illis di-
 stractis inde Deo sacrificium facito, vnde
 ipsum probaris offendisse. Alioqui vitio-
 sus ille animi tui ad res huiuscemodi affe-
 ctus magnum præbebit obstaculum, tū di-
 uine gratiæ, tum etiam impetrandæ super
 fastu, & curiositate (qua in ipso diliquisti)
 veniæ, quamlibet etiam sæpe confitearis.
 Aut certè ideo hoc facito, vt per hoc gra-
 tissimum Deo offeras sacrificium sicuti fit
 quoties ipsi quippiam offertur, aut ipsius
 ergo deseritur, cui humanus affectus impē-
 sus inhærescit aut afficitur quemadmodū
 supra modum Deo gratus fuit affectus ille
 Abrahæ parati more Dei immolare &
 occidere Isaac vnicum suum & vnicè cha-
 rum filium. II.

DUm religiosum quēpiā cernis dispa-
 rem tibi amictu, hic iam erectā depri-
 me mentis tuæ ceruicē: & occasione
 vestitus, dignitatem contēplans sacri mo-
 nachatus

DE PROBITATE

nachatus Deum in seruis suis venerare, atq;
ita tecum cogita. Quanquam foris vestitu
& vocatione sim illi dissimilis, intus tamen
in multis eidem debeo esse cōformis, si vnā
cum ipso perpetuo cupiā esse beatus. Præ-
terea incomprehensam illam Dei sapientiā,
magnificis efferes et celebrabis præconijs et
laudibus, quę in coelestis illius glorię augmē-
tum, varia mortalibus impertiat tam natu-
rę quam gratię munera, varios prouideat
ad se perueniendi modos, eorūq; alios alijs
perfectiores, ex quibus diuersa in cœlo con-
surgunt gaudiorū & glorię præmia. III.

PRimo statim diluculo dū te vestire pa-
ras dolens recordare primi illius crimi-
nis per Adamum cōmissi, cæterorumq;
omnium quę inde sequuta sunt delictorum
& offensarum, per quę priuati sumus inge-
nua illa innocentia, & venustissimo quodā
nostrę naturę decore, atq; hinc factum me-
mineris, quod ad obtegendam ipsius defor-
mitatem & fœditatem, nunc ipsam cogamur
operire, quum id nec in paradiso factū
sit, terrestri ante præuaricationē, nec in pa-
radiso fiat cœlesti, vbi omnia erunt pura cā-
dida et immortalia, eoq; nulla cooperiendę
naturę velamina necessaria. Apprecare insu-
per diuinam bonitatem, vt animam tuam
induere dignetur vestimento salutis, indu-
mento

mento iustitiæ, & veste illa nuptiali charitatis, & tanquã sponsam ornare dignetur virtutum monilibus, vt ne in extremo illo iudicio appareat cõfusio nuditatis tuæ, & vt calida veste charitatis munire te possis aduersus frigus omne torporis, et aduersus flatum omnem diabolicarum suggestionum. III.

DVm inopem quempiam videre contingit, eumque mendicum, lacerum, aut pannosum, caue illum fastidias, sed potius in mentem tibi subeat suscepta tui causa paupertas Christi, ad hæc metue tecumque cogita animam tuam fortasse longè sordidioribus opertã esse ante oculos diuinæ maiestatis, quam is sit foris ante oculos hominũ: & ex amore paupertatis Christi (vt ita animam tuam vindices ab egestate spirituali) libens aliquam eidem imperitare eleemosynam, modo tibi suppetat facultas.

De disciplina in vsu membrorum seruanda. Ca. 7.

Post disciplinã in vestitu seruãdã, hic iã dicendũ quomodo homo sollicitus esse debeat seruãdæ disciplinæ in vsu membrorum: & in omnibus actionibus, vt in eundo, stãdo, sedẽdo, loquẽdo, vidẽdo, audiẽdo & similibus. Cõdecēs enĩ est & rationale, vt ei seruiamus vtroq; nẽpe aĩa simul & corpore q; vtrũq; et cõdidit & nobis donauit.

Tunc